

Materiale til brug før og efter jeres besøg på Frihedsmuseet

Til modstand?

(Grundskolen 7.-10 klasse)

Frihedsmuseet

Museum of Danish Resistance

Introduktion (til læreren)

Inden I besøger Frihedsmuseet for at deltage i undervisningsforløbet *Til modstand?* giver dette materiale jer mulighed for at forberede jer samt for efterfølgende at arbejde videre med emnet.

Opgaver til forberedelse før besøget på Frihedsmuseet

Det er en fordel, hvis eleverne inden besøget på Frihedsmuseet har kendskab til hovedlinjerne i besættelsen af Danmark, den danske modstand og den tyske bekæmpelse af den. Som forberedelse kan eleverne se udvalgte klip fra DR's program *Historien om Danmark*, og læse et udvalgt af webartikler om besættelsen.

Formålet med klippene og artiklerne er at give eleverne et overblik over besættelsen, kendskab til den danske modstandskamp og tysk bekæmpelse af den danske modstandsbevægelse.

Der er udarbejdet arbejdsspørgsmål til filmklippene og artiklerne, som eleverne kan løse enkeltvis eller i grupper.

Historien om Danmark

Fra Historien om Danmark kan eleverne se klip fra afsnittene *Det svære demokrati* og *Velfærd og kold krig*.

Fra afsnittet *Det svære demokrati*, kan eleverne se klippene; *Tyskland besætter Danmark* og *Samarbejdspolitikken ophører*.

Fra afsnittet *Velfærd og kold krig*, kan eleverne se klippene; *Rationering*, *Tyskland indleder klapjagt på danske jøder*, *Sabotage mod besættelsesmagten*, *Folkestrejken* og *Danmarks befrielse*.

Klippene *Rationering*, *Sabotage mod besættelsesmagten* og *Folkestrejken* findes ikke som selvstændige klip, men kan findes i afsnittet *Velfærd og kold krig* ved at starte filmen ved følgende tidsangivelser. *Rationering*, start filmen ved tidsangivelse 08.08 og se til 10.39, *Sabotage mod besættelsesmagten* og *Folkestrejken*, start filmen ved tidsangivelse 11.34 og se til 17.23.

Samlingerne af klip og afsnittet *Historien om Danmark - Velfærd og kold krig* kan findes på Nationalmuseets hjemmeside [Det svære demokrati](#) og [Vældfærd og kold krig](#).

Klipsamlingerne er tilgængelige med UNI-login og kan derfor kun tilgås af skoler, lærere og elever. Det tager ca. 20 minutter at se alle klippene fra *Historien om Danmark*.

Webbaseret artikler om besættelsen

Eleverne kan læse webartiklerne [De store modstandsorganisationer - et lynkursus](#), [Sabotage 1940-45](#), [Illegale blade, 1940-45](#), og [Peter-gruppen-tysk terror i Danmark 1944-45](#).

Undervisningen på Frihedsmuseet

I forløbet arbejder eleverne med dilemmaer centreret omkring de historiske personer, de møder i udstillingen. Vi starter med en introduktion til besættelsen, og derefter fokuserer vi på nogle af personerne og temaerne i udstillingen. Med udgangspunkt i det arbejder eleverne i grupper med forskellige dilemmaer centreret omkring modstand, samarbejde og konsekvenserne deraf.

Afslutningsvis fremlægger og diskuterer eleverne dilemmaerne, og der perspektiveres til nutidens debat af besættelsen.

Vi anbefaler, at klassen er inddelt i fem grupper hjemme fra, så I selv kan tage højde for classesammensætning og gruppedynamik. Hvis klassen ikke er inddelt, gør vores underviser det.

Læringsmål

- Eleven kan ved brug af udstillingens genstande, film og tekster researche og formidle indsamlet viden om Danmarks besættelse.
- Eleven kan diskutere konsekvenserne af de valg, der blev taget under besættelsen.
- Eleven kan diskutere, hvorfor opfattelsen af besættelsen har ændret sig over tid.

Opgaver til efter besøget på Frihedsmuseet

Som efteropgave kan eleverne selv arbejde videre med besættelsen ved brug af originale film fra besættelsen.

Frihedsmuseet har i samarbejde med Skoletube, gjort vores film tilgængelige på Skoletube i materialet *Krigens billeder*. Materialet har mange muligheder, som eleverne kan arbejde med for eksempel udarbejde en tidslinje, en dokumentar, eller man kan som lærer udvælge et tema og se film om det sammen i klassen.

Det er muligt at læse mere om samarbejdet og se materialet, som der er udarbejdet selvstændig lærervejledning til [her](#).

Da der findes en selvstændig lærervejledning til materialet, er der i elevopgaven kun henvisninger til materialet.

Som supplement til at arbejde med filmene kan eleverne finde fotografier og genstande fra besættelsen på [Nationalmuseets online samlinger](#) eller finde information og geografisk placering på sabotager og nedkastninger på [Historisk Atlas](#) online historiske kort over nedkastninger og sabotager i Danmark 1940-45.

Opgaver til forberedelse før besøget på Frihedsmuseet

Eleveopgave 1:

Introduktion til Danmarks besættelse

Se nedenstående klip fra *Historien om Danmark* og besvar arbejdsspørgsmålene. I skal bruge jeres UNI-login for at se klippene.

Link til klippene fra *Historien om Danmark* afsnittet [Det svære demokrati](#)

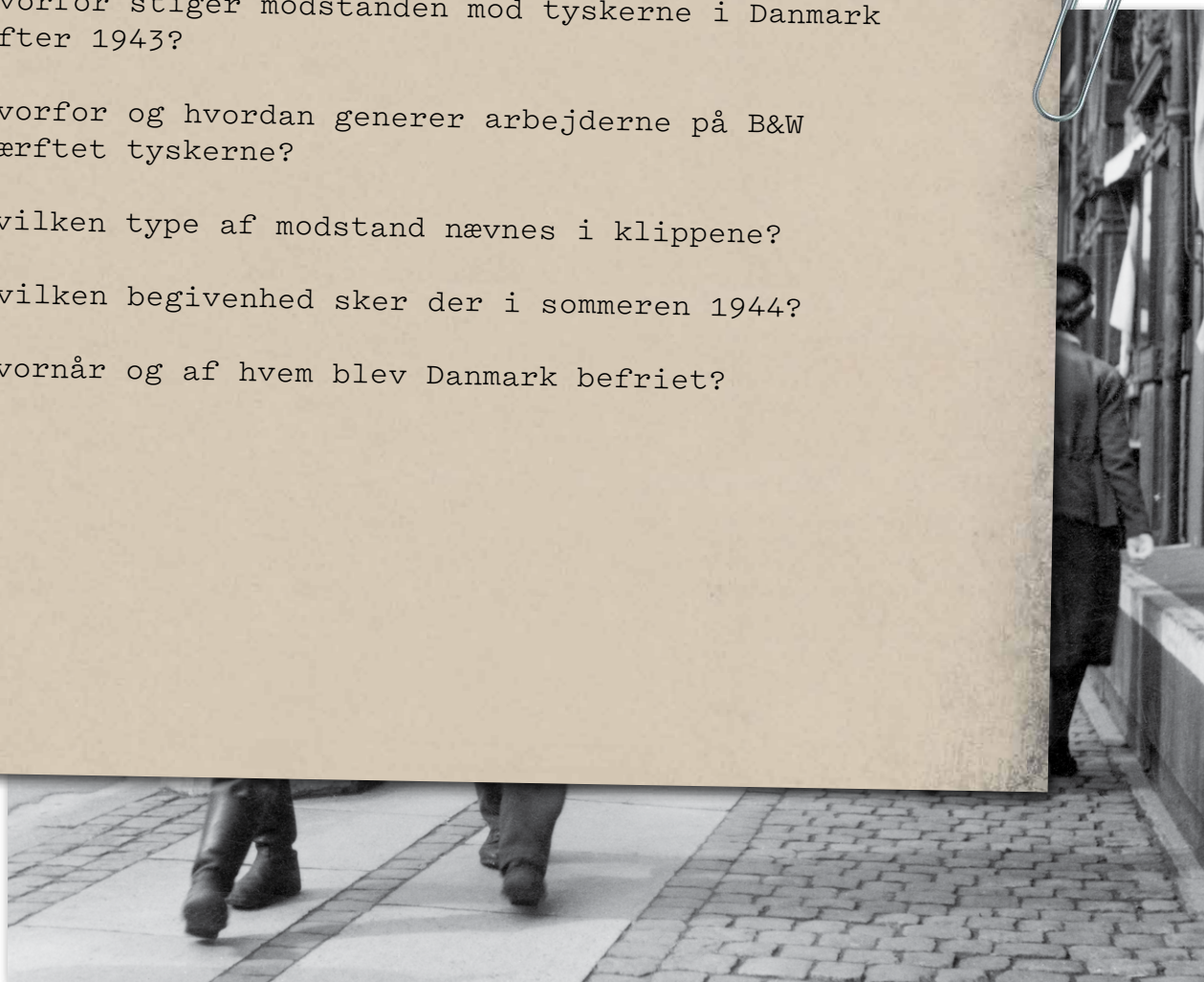
- *Tyskland besætter Danmark*
- *Samarbejdspolitikken ophører*

Link til klippene fra *Historien om Danmark* afsnittet [Velfærd og kold krig](#)

- *Modstandsbevægelsen i Danmark*
- *Rationering*
Ligger ikke som selvstændigt klip. Start afsnittet *Historien om Danmark - Velfærd og kold krig* ved tidsangivelse 08.08 og se til 10.39.
- *Tyskland indleder klapjagt på danske jøder*
- *Sabotage mod besættelsesmagten og Folkestrejken*
Ligger ikke som selvstændigt klip. Start afsnittet *Historien om Danmark - Velfærd og kold krig* ved tidsangivelse 11.34 og se til 17.23.
- *Danmarks befrielse 1945*

Arbejdsspørgsmål til *Historien om Danmark*

1. Hvad er det for et tilbud, Tyskland giver den danske regering om morgenen den 9. april 1940?
2. Hvilken betingelse skal Danmark opfylde, hvis de accepterer det tyske tilbud?
3. Hvordan bliver forholdet mellem Danmark og Tyskland fra den 9. april 1940 og frem til august 1943?
4. Hvilke nye krav stiller tyskerne i august 1943 til den danske regering i forbindelse med Augustoprøret?
5. Hvilken konsekvenser får det, at den danske regering afviser tyskernes krav i 1943?
6. Hvad sker der med de danske jøder i oktober 1943?
7. Hvorfor stiger modstanden mod tyskerne i Danmark efter 1943?
8. Hvorfor og hvordan generer arbejderne på B&W værftet tyskerne?
9. Hvilken type af modstand nævnes i klippene?
10. Hvilken begivenhed sker der i sommeren 1944?
10. Hvornår og af hvem blev Danmark befriet?

Elevopgave 2:

Den danske modstandsbevægelse og tysk modterror

Læs nedenstående artikler og besvar spørgsmålene.

[De store modstandsorganisationer - et lynkursus](#)

[Sabotage, 1940-45](#)

[Illegale blade, 1940-45](#)

[Peter-gruppen- tysk terror i Danmark 1944-45](#)

Arbejdsspørgsmål til artiklerne

De store modstandsorganisationer - et lynkursus

1. Hvilke 5 store modstandsorganisationer nævnes i artiklen?
2. Nævn 3 typer af modstand mod besættelsesmagten, som de fem store modstands organisationer var kendt for?

Sabotage, 1940-1945

1. Hvordan defineres sabotage i artiklen?
2. Hvad ønskede man at opnå med sabotagen?

Illegale blade

1. Hvorfor var der behov for illegale blade under besættelsen?
2. Hvilken slags artikler kunne man læse i de illegale blade før og efter 1943?
3. Hvorfor var der forskel på indholdet i de illegale blade før og efter 1943?

Peter-gruppen - tysk terror i Danmark 1944-45

1. Hvad er Schalburgtage, og hvad er formålet med det?
2. Hvem var Petergruppen?
3. Hvilke aktioner var Petergruppen ansvarlig for?

Opgave til efter besøget på Frihedsmuseet

Elevopgave:

Arbejd selv videre med besættelsen

Link til arbejdsmateriale

[Samling af film fra besættelsen](#)

[Samling af fotografier og genstande fra besættelsen](#)

For fotografier åbn billedarkiv og brug søgeord som eksempelvis besættelsen, befrielsen og modstandsbevægelsen. For genstande åbn museumsgenstande og brug søgeord som besættelsen og 2. verdenskrig.

[Historisk kort](#) over nedkastninger og sabotage i Danmark mellem 1940-45.